

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 219/03-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť O. B., B., zastúpenej komerčným právnikom JUDr. P. M., B., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rešpektovanie súkromného života a obydlia podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 142/97 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 527/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2003 doručená sťažnosť O. B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej komerčným právnikom JUDr. P. M., ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

práva na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného života a obydlia podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupmi Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 142/97 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 527/02.

Sťažovateľka odôvodňuje svoju sťažnosť tým, že 19. júna 1997 podala Okresnému súdu Bratislava I návrh o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, o ktorom Okresný súd Bratislava III rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 C 142/97 z 8. apríla 2002 tak, že tento zamietol, a krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 527/02 z 19. júna 2003 rozhodnutie Okresného súdu Bratislava III potvrdil.

Sťažovateľka je toho názoru, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na rešpektovanie súkromného života a obydlia podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru bolo porušené, a preto žiada zrušiť rozhodnutia všeobecných súdov a vec opätovne prerokovať.

Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a úhrady trov konania.

II.

1. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez účasti sťažovateľa v súlade s § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťuje, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti pravidelne skúma aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v tomto prípade okresného súdu a krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná judikatúra).

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na rešpektovanie súkromného života a obydlia podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupmi okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 142/97 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 527/02.

2. Zo sťažnosti sťažovateľky, ako aj z jej príloh a zo spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 142/97 okresný súd o veci rozhodol rozsudkom z 8. apríla 2002. Vyhlásením rozsudku vo veci samej a jeho doručením (a úkonmi, ktoré musel okresný súd vykonať v spojitosti s podaním odvolania podľa § 209 a § 210 Občianskeho súdneho poriadku) okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľky. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím vo veci samej aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania.

Rozsudok okresného súdu z 8. apríla 2002 bol na základe odvolania sťažovateľky rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 527/02 z 19. júna 2003 potvrdený a nadobudol právoplatnosť 3. septembra 2003. Rozhodnutím krajského súdu došlo k právoplatnému skončeniu vo veci bez toho, aby sa vec akýmkoľvek zákonom dovoleným spôsobom dostala späť na okresný súd.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom. Tento stav veci viedol ústavný súd k záveru, že sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavne neopodstatnená. Ústavný súd v tejto spojitosti pripomína, že proti porušovaniu základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa sťažovateľka mohla brániť (do vynesenia rozsudku okresným súdom) podaním podnetu na začatie konania podľa ústavného stavu platného do 1. júla 2001.

3. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky voči postupu krajského súdu v súlade so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že rozhodnutia

všeobecných súdov môžu byť zásadne zmenené, prípadne zrušené zásadne len z dôvodov uvedených v Občianskom súdnom poriadku a iba na základe riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré majú účastníci konania k dispozícii v rámci všeobecného súdnictva. Úlohou ústavného súdu však nie je zastupovať alebo alternovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje len na kontrolu zlučiteľnosti účinkov tejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou.

Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov z dôvodov tvrdených sťažovateľkou môže ústavný súd podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu zasiahnuť len vtedy, ak by ich rozhodovanie (a jemu predchádzajúci postup) bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (mutatis mutandis I. ÚS 17/01), z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by malo za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 7 C 142/97 z 8. apríla 2002 a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 9 Co 527/02 z 19. júna 2003 obsahujú podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov. Nejde o arbitrárne rozhodnutia a nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd pripomína, že nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecných súdov. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecných súdov nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Ústavný súd z príloh sťažnosti zistil, že okresný súd v konaní o žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zamietol žalobu navrhovateľky (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľky) z dôvodu, že navrhovateľka nie je v spore aktívne legitimovaná, pretože nepreukázala v tomto konaní naliehavý právny záujem

na určovacej žalobe, a krajský súd jeho rozhodnutie potvrdil. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právne postavenie sťažovateľky sa nemení a nezmenilo by sa ani za stavu platnosti či neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu.

Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd nezistil, že by sa všeobecné súdy (okresný súd aj krajský súd) pri svojom rozhodovaní odchyľili od ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú ich postup pri rozhodovaní o určovacej žalobe sťažovateľky, čo by zakladalo oprávnenie ústavného súdu na meritórne preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov. Preto sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol tiež ako zjavne neopodstatnenú.

4. Rovnako ústavný súd odmietol aj tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namietala porušenie základného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru „Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie“.

Podľa ustanovenia citovaného článku dohovoru, ktoré je v rámci vnútroštátnej ústavnej úpravy obsiahnuté v čl. 19 ods. 2 ústavy, štát musí nielen rešpektovať, ale aj chrániť práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie a poskytnúť jednotlivcovi ochranu pred ľubovoľným zasahovaním orgánov verejnej moci do týchto práv.

Predmetom konania všeobecných súdov a ich rozhodnutí bolo určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu, ktoré svojím obsahom nemohlo spôsobiť porušenie sťažovateľkou označeného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a obydlia, a nedá sa vyvodit' ani žiadna spojitosť medzi postupom všeobecných súdov (okresného súdu a krajského súdu) a porušením čl. 8 ods. 1 dohovoru, ktorú sťažovateľka vidí v neúspešnosti v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Ústavný súd konštatuje, že porušenie práv priznaných v čl. 8 ods. 1 dohovoru nemôže

nastat' rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc, pričom ustanovenie čl. 8 ods. 1 dohovoru nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zásahom, ale zaručuje len ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života (II. ÚS 7/99), čo nie je prípad sťažovateľky.

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že nezistil rozpor v postupe a interpretácii zákona všeobecnými súdmi s ústavou a medzinárodným dohovorom, ako ani žiadnu inú možnosť porušenia označených základných práv, reálnosť ktorých by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2003